

Висновки. Позитивним у наукових і практичних розвідках учених цього періоду було те, що вони заклали основи шкільної самодіяльної театральної творчості і тим самим повністю забезпечили організаційно- та освітньо-методичний напрями роботи керівників шкільних театральних гуртків. Вивчення їхнього науково-методичного доробку сьогодні актуальне не лише для організації на сучасних педагогічних засадах театральної самодіяльності дітей і молоді, а й для осмислення та пошуків методів і форм роботи в інших педагогічних площинах, де театральне мистецтво застосовується як засіб формування особистості в широкому значенні цього поняття.

Література

1. Вдовиченко Г. Позашкільні заклади України за 30 років / Г. Вдовиченко, Т. Реммер // Радянська школа. – 1947. – № 6. – С. 31–39.
2. Винниченко І.А. Педагогічні вимоги до проведення масових заходів з учнями / І.А. Винниченко // Радянська школа. – 1957. – № 4. – С. 30–37.
3. Жураковский Г.Э. Педагогические идеи А.С. Макаренко / Г.Э. Жураковский. – М. : Изд. АПН РСФСР, 1963. – 328 с.
4. Копець З.А. Драматичне мистецтво в школі / З.А. Копець. – К. : Радянська школа, 1965. – 151 с.
5. Королевич Г.К. Творческие занятия в группах продленного дня (изобразит. и театр. искусство) : пособие для учителя / Г.К. Королевич, О.О. Грачева. – Мн. : Нар. асвета, 1987. – 143 с.
6. Мазуркевич В.С. Наш ляльковий театр / В.С. Мазуркевич // Радянська школа. – 1957. – № 7. – С. 46–47.
7. Писаренко С. З досвіду позашкільної освіти / С. Писаренко // Комуністична освіта. – 1940. – № 5. – С. 121–123.
8. Рубина Ю.И. Театральная самодеятельность школьников: Основы пед. руководства : пособие для учителей и руководителей театр. коллективов / Ю.И. Рубина, Т.Ф. Завадская, Н.Н. Шевелев. – М. : Просвещение, 1983. – 176 с.
9. Терский В.Н. Кубные занятия и игры в практике А.С. Макаренко / В.Н. Терский. – М. : Изд. АПН РСФСР, 1961. – 152 с.
10. Ширяева В.Г. Театр в школе / В.Г. Ширяева // Художественное воспитание советского школьника : сборник статей и материалов. – М. : Изд-во АПН РСФСР, 1947. – Вып. 1. – 182 с.
11. Шкільний клуб // Комуністична освіта. – 1939. – № 4. – С. 150–151.
12. Шпет Л.Г. Театрарбота. Работа с детьми в клубе : методическое и практическое пособие для организаторов и руководителей театрарботы с детьми / Л.Г. Шпет ; под ред. С.Н. Луначарской. – М. : Профиздат, 1933. – 55 с.

ДІДЕНКО О.В.

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОСТІ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ

Аналіз практичного виконання оперативно-службових завдань офіцерами Державної прикордонної служби України (ДПСУ) свідчить, що до них висувається низка специфічних вимог. Це пов'язано з тим, що діяльність прикордонника відбувається в умовах, які значно відрізняються від умов діяльності офіцерів Збройних сил України та інших військових формувань. Ці умови характеризуються постійним безпосереднім контактом з потенційними порушниками державного кордону, високою самостійністю й автономністю підрозділів ДПСУ, необхідністю співпраці та взаємодії з місцевим населенням [1]. Досить часто офіцер-прикордонник мусить діяти в непередбачених ситуація, умовах просторової та часової обмеженості. Нерідко обстановка вимагає від офіцера прийняття швидких рішень і дій, адекватних

ситуації, тому що він є єдиним представником держави на кордоні. У сучасних умовах від офіцера-прикордонника вимагається бути здатним до творчості та інноваційної діяльності, до самостійності та нестандартності при прийнятті рішень, мати широку інтелектуальну компетентність. Він має здійснювати організацію й управління діями прикордонної застави та оперативно-розшукових органів у прикордонному пошуку; аналізувати кримінологічну характеристику злочинності та виявляти причини й умови вчинення злочинів, розробляти та реалізовувати різноманітні заходи щодо запобігання їм; вміти працювати з людьми, виховувати підлеглих та виконувати інші завдання, які потребують творчого підходу.

Творчість при виконанні своїх обов'язків – це якість, без якої неможлива ефективна діяльність офіцера. Творче ставлення до виконання наказу мобілізує знання й досвід офіцера, дає йому змогу з усіх варіантів виконання завдань вибрати найбільш оптимальний. Крім прийняття офіцером рішення щодо виконання завдань, пов'язаних з охороною державного кордону, до актів творчості можна віднести вирішення складних проблем повсякденної, службової та педагогічної діяльності, забезпечення боєготовності, формування морально-психологічного клімату в підрозділі, вплив на поведінку окремих прикордонників, що досить часто вимагає не менше творчості у діях, ніж управління прикордонною заставою.

Аналіз професійної підготовки майбутніх офіцерів у ВВНЗ свідчить, що тут досить часто переважає авторитарний стиль управління діями курсантів. Курсанти навчаються в умовах чіткого розподілу обов'язків, високої регламентації життєдіяльності, суворого статутного порядку, статутних відносин та інтенсивного фізичного навантаження. Вони зазнають певних обмежень матеріально-економічного характеру; ізольовані від спілкування з рідними, близькими, друзями; перебувають в умовах примусового спілкування; мають безумовно підпорядковуватись старшим; дотримуватись як формальних, так і неформальних норм поведінки; обмежені у виборі та прийнятті рішень. Ці фактори не сприяють формуванню творчої особистості, здатної до саморозвитку, самовдосконалення, такої, яка прагнула б творчо опанувати нові, потрібні для свого розвитку знання та вміння. Зазначені фактори, навпаки, знижують рівень самостійності курсантів при розв'язанні різноманітних завдань і привчають до шаблону, стримують самостійне прийняття рішень. Вплив негативних факторів посилюється недостатньою готовністю командування та науково-педагогічного складу створювати умови для прояву творчості в навчально-виховному процесі [2].

Результати дослідно-експериментальної роботи дали змогу виявити й інші суперечності, які супроводжують формування творчості в майбутніх офіцерів-прикордонників, зокрема, між: необхідністю формування особистості офіцера, здатного творчо виконувати оперативно-службові завдання, і недостатністю в системі професійної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників методичного забезпечення розвитку творчості; сучасними особливостями охорони державного кордону, принципово новими вимогами до професійної підготовки офіцерів-прикордонників, які викладено у Концепції розвитку ДПСУ на період до 2015 р., та традиційними підходами до підготовки спеціалістів; можливостями, які має вища військова школа для ефективного формування творчості як професійної якості майбутніх офіцерів-прикордонників, і реалізацією цих можливостей на практиці; необхідністю для курсанта володіти інформацією про сутність творчості, рівні та етапи її роз-

витку, і недостатністю такої інформації, відповідних методик, спецкурсів, які були б логічними складовими навчально-виховного процесу ВВНЗ, тощо.

Отже, виразні суперечності між вимогами, що висуваються до майбутніх офіцерів-прикордонників, й усталеною системою професійної підготовки потребують пошуку шляхів вирішення зазначеної проблеми.

У зв'язку із цим актуальною є потреба створення інноваційної концепції формування творчості майбутніх офіцерів під час професійної підготовки.

Мета статті – подати концептуальну модель формування творчості в майбутніх офіцерів-прикордонників у навчально-виховному процесі ВВНЗ.

Аналіз наукової літератури дає змогу зробити теоретичне припущення про можливість формування цієї якості. Підтвердженням цьому слугують результати досліджень Дж. Гілфорда [3, с. 433–456] та Е.П. Торренса [4] (провідних дослідників творчого процесу), які на підставі своїх експериментів дійшли висновку, що розвиток творчості не визначається генетично, а залежить від тієї культури, в якій виховується особистість. Вони експериментально довели, що спад у розвитку творчості можна зняти шляхом спеціального навчання.

Особливий інтерес викликають також зарубіжні дослідження, у яких робиться спроба розв'язати проблему розвитку творчості у фахівців військової сфери. Останнім часом у військових навчальних закладах провідних країн світу у навчальному процесі можна виділити низку особливостей, серед яких – чітко виражена спрямованість на розвиток у офіцерів творчого мислення. “Сьогодні, – зазначає американський військовий теоретик У.Р. Річардсон, – професорсько-викладацький склад прагне підтримувати атмосферу, яка сприяє тому, щоб слухачі постійно думали, висловлювали свої думки, вільно викладали свої ідеї і використовували їх на спеціальних навчаннях” (цит. за [5]). У процесі підготовки офіцерів у Великобританії, Німеччині та Франції велика увага приділяється тим елементам професійної підготовки, які формують творчість. Йдеться, зокрема, про формування умінь продукувати оригінальні ідеї, творчо мислити, швидко оцінювати ситуацію, приймати рішення та діяти в непередбачених умовах, відхилятися від традиційних схем мислення тощо.

Проблема формування та розвитку творчості постійно привертала увагу науковців-дослідників. У ракурсі нашого дослідження викликають інтерес праці Б.Г. Ананьєва, М.М. Бахтіна, М.А. Бердяєва, М.О. Бернштейна, О.М. Леонтьєва, К.К. Платонова, В.Г. Риндак, С.О. Сисоевої, М.І. Сметанського та інших, в яких розглядаються філософські, соціологічні та педагогічні аспекти теорії творчості і її сутності.

Формування творчості неможливе без урахування її психологічних особливостей, структури та механізмів. Саме тому для реалізації нашої концепції було враховано ідеї гуманістичних психологів (А. Маслоу, Г. Оллпорта, Е. Фромма та ін.), які аналізують особистісні характеристики, необхідні для творчості. Дослідженню креативності як здатності до творчості, розробці показників, визначенню властивостей та факторів, що сприяють і перешкоджають її розвитку, присвячено праці Д.Б. Богоявленської, І.П. Калошиної, Я.О. Пономарьова, А.В. Хуторського та ін. Психологічні проблеми творчої діяльності та обдарованості дітей і молоді, соціально-психологічні аспекти проблеми обдарованості розглядають В.В. Клименко, О.Н. Лук, В.О. Моляко, В.А. Роменець та ін.

Серед зарубіжних досліджень особливе місце займають праці Дж. Абра, Ф. Баррона, М. Волаха, Дж. Гілфорда, А. Маслоу, С. Медніка, К. Роджерса, А. Розенберга, Е. Торранса. У них розкрито різні аспекти креативності та творчості: природа виникнення, структурні компоненти, фактори впливу, взаємозв'язок з інтелектом та іншими властивостями людини, можливість розвитку під час спеціально організованого навчання, методи діагностики тощо.

Проведений теоретичний аналіз наукової літератури дав змогу розробити концепцію формування творчості в майбутніх офіцерів-прикордонників. Обґрунтуємо її основні концептуальні положення.

Творчість при виконанні професійних обов'язків є якістю, без якої неможлива ефективна діяльність сучасного прикордонника. Необхідність творчості в діяльності офіцерів Державної прикордонної служби України зумовлена новизною й нестандартністю службових завдань та новими ситуаціями, що супроводжують її. До актів творчості належать: розв'язання проблем повсякденної, службової та педагогічної діяльності, забезпечення боєготовності, формування морально-психологічного клімату в підрозділі, вплив на поведінку окремих прикордонників, виявлення та розслідування фактів порушення державного кордону, пошук порушників державного кордону тощо.

Формування творчості в майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України ґрунтується на: засадах особистісного підходу (рівень сформованості творчості особистості та кількість творчих проявів не визначається генетично, а залежить від середовища, в якому вона виховується); концепції проблемного навчання; концепції розвивального навчання З.І. Калмикової (орієнтована на формування продуктивного або творчого мислення); психолого-педагогічній концепції контекстного навчання А.О. Вербицького, а також враховує закономірності, принципи й психологічні механізми творчої діяльності та розвитку творчості.

Основними закономірностями формування творчості є такі: творча діяльність створює умови для розвитку творчих якостей; проблемна ситуація породжує творчу активність курсантів; формування творчості діалектично пов'язане із системою знань і вмінь, необхідних для творчої діяльності; рівень сформованості творчості залежить від рівня індивідуалізації навчання протягом усього періоду перебування у ВВНЗ; оптимальна складність розвивальних завдань робить процес формування творчості більш результативним.

Визначено принципи, дотримання яких у навчально-виховному процесі забезпечує результативне формування творчості, а саме: демократичної взаємодії; психологічної комфортності; рефлексії; оперативності знань; "Docendo discimus" (навчаючи – вчимося самі); системного та міждисциплінарного узагальнення знань; орієнтації на природне формування індивідуальності; оптимальності; взаємозалежності; фасилітації; креативності; доповнення; самоорганізації; уваги до незвичайних питань та незвичайних ідей; ціннісного ставлення до незвичайних ідей; заохочення самостійного навчання; періодичного неоцінювання самостійної практики або навчання.

У дослідженні враховано, що психологічні механізми творчості мають певні фази та етапи. Найчастіше творче завдання розв'язується систематичною, організованою, інтелектуальною працею, поступовим проходженням усіх етапів і фаз, використанням спеціальних прийомів звуження поля пошуку, формування й перевірки

ки гіпотез тощо. Доцільним є складання евристичних алгоритмів для вирішення творчих завдань на основі евристичних прийомів.

Концептуальна модель формування творчості в майбутніх офіцерів-прикордонників передбачає створення під час навчально-виховного процесу комплексу педагогічних умов, які ґрунтуються на психологічних механізмах творчого мислення, творчого зростання особистості. Формування в курсантів чітких уявлень про сутність творчості та креативності, стимулювання самостійної науково-дослідної роботи та творчої активності, розвиток творчої мотивації до професійної діяльності офіцерів ДПСУ сприяють інтенсифікації формування творчого мислення, що дає змогу діяти в різних видах професійної діяльності більш свідомо – на творчому рівні. Сприятливе соціально-психологічне середовище та суб'єкт-суб'єктна взаємодія викладачів і курсантів створюють атмосферу психологічної підтримки інтелектуально-творчого розвитку, забезпечують зразки творчої поведінки. Середовище, в якому підтримуються творчі прагнення курсанта, допомагає ефективному особистісному й професійному самовизначенню. Застосування творчих завдань при викладанні спеціальних дисциплін, оптимальне використання евристичних методів та методів проблемного навчання, упровадження тренінгових методик при формуванні творчості є визначальними для формування творчості майбутніх офіцерів ДПСУ.

Для кращого сприймання та розуміння викладених концептуальних засад формування творчості нами використано метод моделювання та розроблено концептуальну модель формування творчості як професійної якості у майбутніх офіцерів ДПСУ. Запропонована графічна модель (див. рис.) відображає взаємозв'язки, характеризується аналітичною побудовою, лаконізмом і добре сприймається зором (ліквідується недолік текстуальних планів).

Для реалізації обґрунтованої моделі необхідно використати можливості навчально-виховного процесу. Незважаючи на фактори, які перешкоджають формуванню творчої особистості у ВВНЗ, спеціально організоване навчання та культурно-виховна робота з курсантами сприятимуть формуванню творчості майбутніх офіцерів-прикордонників. Для цього доцільно запровадити в професійну підготовку майбутніх офіцерів-прикордонників технологію формування творчості, яка являє собою сукупність процесів теоретичної та практичної діяльності науково-педагогічного й командного складу, спрямованих на розвиток особистості курсанта, а також систему, яка охоплює мету, зміст, форми, методи, засоби, способи та прийоми навчально-виховного процесу, педагогічні умови, форми контролю й корекції, що поетапно впроваджуються в навчально-виховний процес ВВНЗ та гарантують досягнення кінцевого результату.

Технологія формування творчості складається з трьох етапів: *початкового (фундаментальної підготовки)* – охоплює I–II курси навчання у ВВНЗ, коли курсанти опановують фундаментальні знання, уміння, навички роботи на посаді; *перехідного (загальнопрофесійної підготовки)* – навчання на III курсі у ВВНЗ, коли курсанти опановують загальнопрофесійні знання, уміння, навички, які надалі стануть основою для професійного становлення; *визначального (підготовки до роботи за посадовим призначенням)* – IV, випускний курс, на якому курсанти оволодівають професійними знаннями та вміннями, необхідними заступнику начальника прикордонної застави, проходять практику з проведення технічної експлуатації засобів охорони державного кордону, стажування, займаються самоосвітою, самовдосконаленням особистісних якостей, завершуючи навчальні курси на кафедрах ВВНЗ.

Формування творчості як професійної якості в майбутніх офіцерів ДПСУ

спирається на:

методологічні засади:

– рівень сформованості творчості особистості та кількість творчих проявів не визначається генетично, а залежить від середовища, в якому вона виховується;
– шляхом спеціально організованого навчання можна вплинути на розвиток творчих здібностей;
– положення концепції проблемного навчання; положення концепції розвивального навчання З.І. Калмикової (орієнтована на формування продуктивного або творчого мислення); положення психолого-педагогічної концепції контекстного навчання А.О. Вербицького

враховує:

закономірності навчально-виховного процесу:

творча діяльність створює умови для розвитку творчих якостей; проблемна ситуація породжує творчу активність курсантів; формування творчості діалектично пов'язане із системою знань і вмінь, необхідних для творчої діяльності; рівень сформованості творчості залежить від рівня індивідуалізації навчання протягом усього періоду перебування у ВВНЗ; оптимальна складність розвивальних завдань робить процес формування творчості більш результативним

визначають:

принципи формування творчості в навчально-виховному процесі:

демократичної взаємодії; психологічної комфортності; рефлексії; оперативності знань; “Docendo discimus” (навчаючи ? вчимося самі); системного та міждисциплінарного узагальнення знань; орієнтації на природне формування індивідуальності; оптимальності; взаємозалежності; фасилітації; креативності; доповнення; самоорганізації; уваги до незвичайних питань та незвичайних ідей; ціннісного ставлення до незвичайних ідей; заохочення самостійного навчання; періодичного неоцінювання самостійної практики або навчання

Поетапна реалізація педагогічних умов у професійній підготовці:

1 етап: формування у курсантів чітких уявлень про сутність творчості та креативності; створення та підтримання сприятливого для формування творчості соціально-психологічного середовища під час навчально-виховного процесу; суб'єкт-суб'єктна взаємодія викладачів і курсантів як основа забезпечення зразків творчої поведінки;
2 етап: застосування творчих завдань при викладанні спеціальних дисциплін; оптимальне використання евристичних методів та методів проблемного навчання як засобу активізації навчально-пізнавальної діяльності курсантів;
3 етап: розвиток творчої мотивації до професійної діяльності офіцерів ДПСУ; стимулювання самостійної науково-дослідної роботи та творчої активності курсантів; впровадження тренінгових методик при формуванні творчості

Форми організації

навчально-виховного процесу:

проблемний виклад навчального матеріалу, колективна творча діяльність викладачів і курсантів, дидактичні ігри, “круглі столи”, тактико-спеціальні та комплексні заняття, самостійна робота під керівництвом викладача, рецензування, проектування, стажування, самостійна науково-дослідна діяльність та творчі форми культурно-виховної роботи.

Методи формування творчості:

активні, проблемні, евристичні та метод проектів.

Засоби для формування творчості:

словесні; прості візуальні; механічні візуальні прилади; аудіальні; аудіовізуальні; засоби, що автоматизують процес навчання

Сформованість творчості в майбутніх офіцерів ДПСУ на випускному курсі

Рис. Концептуальна модель формування творчості як професійної якості в майбутніх офіцерів ДПСУ

Реалізація кожного етапу технології формування творчості передбачає створення та впровадження в навчально-виховний процес ВВНЗ педагогічних умов. На першому (початковому) етапі – це формування в курсантів чітких уявлень про сутність творчості та креативності; створення та підтримання сприятливого для формування творчості соціально-психологічного середовища під час навчально-виховного процесу; суб'єкт-суб'єктна взаємодія викладачів і курсантів як основа забезпечення зразків творчої поведінки; на другому (перехідному) етапі – застосування творчих завдань при викладанні спеціальних дисциплін; оптимальне використання евристичних методів та методів проблемного навчання як засобу активізації навчально-пізнавальної діяльності курсантів; на третьому (визначальному) етапі – розвиток творчої мотивації до професійної діяльності офіцерів ДПСУ; стимулювання самостійної науково-дослідної роботи та творчої активності курсантів; упровадження тренінгових методик при формуванні творчості.

Технологічною та науково-методичною складовою формування творчості курсантів є сукупність форм, методів і засобів, за допомогою яких можна організувати творчу навчально-пізнавальну діяльність курсантів. Творчий потенціал курсантів можна збільшити за допомогою індивідуальної та диференційованої роботи, що ґрунтується на врахуванні особистісних якостей і особливостей творчої діяльності кожного курсанта. Пріоритетними методами у формуванні творчості є проблемний, евристичний і дослідницький. Науково-методична складова відповідає вимозі поетапного та поступового підвищення рівнів складності творчих завдань, проблемних ситуацій, ділових ігор, проектів та інших навчальних завдань.

Висновки. Творчість при виконанні професійних обов'язків є якістю, без якої неможлива ефективна діяльність сучасного прикордонника. Необхідність творчості в діяльності офіцерів Державної прикордонної служби України зумовлена новизною й нестандартністю службових завдань та новими ситуаціями, що супроводжують її. Формування цієї якості можливе під час професійної підготовки у ВВНЗ. Для цього розроблено та обґрунтовано концептуальну модель формування творчості як професійної якості майбутніх офіцерів ДПСУ, яка базується на таких методологічних засадах: рівень сформованості творчості особистості та кількість творчих проявів не визначається генетично, а залежить від середовища, в якому вона виховується; шляхом спеціально організованого навчання можна вплинути на розвиток творчих здібностей. Концептуальна модель враховує положення: концепції проблемного навчання; концепції розвивального навчання З.І. Калмикової (орієнтована на формування продуктивного або творчого мислення); психолого-педагогічної концепції контекстного навчання А.О. Вербицького. Науково-методична складова концепції відповідає вимозі поетапного та поступового підвищення рівнів складності творчих завдань, проблемних ситуацій, ділових ігор, проектів та інших навчальних завдань.

Перспективами подальших розвідок з проблеми дослідження може стати розробка інформаційно-педагогічного забезпечення формування творчості майбутніх офіцерів-прикордонників; формування вмінь і навичок творчого вирішення конфліктів у прикордонному середовищі; аналіз впливу означеної якості на професійну адаптацію молодих офіцерів.

Література

1. Балашов В.А. Формирование профессиональных качеств у слушателей-пограничников в процессе профессионального обучения : дис. ... канд. пед. наук: 20.02.02 / В.А. Балашов. – Хмельницький, 1996. – 263 с.
2. Діденко О.В. Аналіз зовнішніх чинників, які впливають на формування в особистості здатності до творчості / О.В. Діденко // Зб. наук. пр. Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. – Хмельницький, 2006. – № 38. – Ч. II. – С. 91–60.
3. Гилфорд Д. Три стороны интеллекта. Психология мышления / Д. Гилфорд. – М., 1955. – С. 433–456.

4. Torranse E.P. Guiding creative talent / E.P. Torranse. – Englewood Cloffs. – N. Y. : Prentice-Hall, 1962. – 98 p.

5. Чернявський В.А. Удосконалення системи підготовки офіцерських кадрів для Прикордонних військ України : дис.... канд. пед. наук : 20.02.02 / В.А. Чернявський. – Хмельницький, 1998. – 231 с.

ДОЛГОВА Т.Б.

ПРОЕКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДНА З ФОРМ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Метод проектів зорієнтований на вирішення конкретної проблеми з використанням різноманітних засобів навчання, знань та вмінь з різних сфер науки, техніки, технології тощо. Насамперед, метод пов'язаний із самостійною діяльністю студентів (парною, груповою, рідше – індивідуальною) та органічно поєднується з груповим підходом до навчання. Таким чином, *мета статті* – висвітлити основні принципи роботи над проектом та особливості залучення до участі в них студентів немовних ВНЗ у світлі інноваційних підходів до навчання іноземної мови.

Метод проектів не є принципово новим у світовій педагогіці. Він виник ще на початку ХХ ст. в США. Його називали також методом проблем і пов'язували з ідеями гуманістичного напрямку у філософії та освіті, що були розроблені американським філософом і педагогом Дж. Дьюї та його учнем В. Кілпатриком. Майже одночасно з розробками американських педагогів виникли ідеї проектного навчання в Росії, де під керівництвом російського педагога С.Ф. Шацького в 1905 р. була організована невелика група співробітників, які намагалися активно використовувати проектні методи в практиці викладання. Пізніше, вже за радянської влади, ці підходи почали досить широко, хоча й хаотично, застосовувати до системи шкільної освіти, але ці спроби були припинені в 1931 р., коли метод проектів було засуджено постановою ЦК ВКП(б), і з тих пір донедавна не спостерігалось більш-менш серйозних спроб реабілітувати цей метод в Україні чи Росії [5; 6].

Під час навчання іноземної мови метод проектів почали особливо активно використовувати наприкінці 1980-х рр. Починаючи із цього часу, провідні видавництва США та Європи друкують методичні посібники з використання проектів у викладанні іноземних мов. У вітчизняній практиці елементи проектної технології навчання іноземних мов почали використовуватися з кінця 1990-х рр., і зараз проектний метод набуває популярності серед викладачів.

Звичайно, з часом ідея проектного методу, що народилася з ідеї вільного виховання, зазнала певної еволюції. На сучасному етапі це повноцінний інтегрований компонент цілком структурованої системи освіти. Але сутність цього підходу залишається майже незмінною: стимулювати студентів до вирішення конкретних проблем, що зумовлено накопиченням певної суми знань та набуттям уміння використовувати здобуті знання практично, а це неможливо без активного застосування рефлексивного (за Дж. Дьюї) або критичного мислення [5]. Метод проектів – педагогічна технологія, що зорієнтована не стільки на накопичення фактичних знань, скільки на їх застосування та набуття нових. Проектний метод навчання належить до класу дослідницьких методів, які ставлять перед студентами пошукові завдання, в ході яких виконавці проекту “встановлюють зв'язки предметів і явищ дійсності, доходять певних висновків, пізнають закономірності тощо” [2, с. 100]. Активне включення студентів у процес розробки